

УДК 615.454.1:638.135:616.53-002

БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕЛЮ «ПРОПОЛІС-АК»*Бобро С.Г., Тихонов О.І.***Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна**

Вступ. Забезпечення високих біофармацевтичних властивостей, до яких належать осмотична активність, динаміка вивільнення АФІ в умовах *in vitro*, є передумовою їх високої терапевтичної активності. Тому наступним нашим завданням було дослідження швидкості та повноти вивільнення діючих речовин з препарату за допомогою використання біофармацевтичного методу в досліджах *in vitro* на агарових пластинках. Метод базується на фізико-хімічному визначенні дифузії речовин в агаровий гель, до якого додають відповідні реактиви.

Мета дослідження. Вказаний метод використовується для вивчення антимікробної активності препаратів або субстанцій, однак його модифікація була використана нами для вивчення динаміки вивільнення фенольних сполук: якщо в агар додати специфічний реактив, здатний при взаємодії з діючою речовиною давати характерну кольорову реакцію, то за дифузиею вказаних біологічно активних сполук в агар можна визначити ступінь і простежити швидкість і динаміку вивільнення з дослідних зразків гелів «Прополіс-АК».

Методи дослідження. У чашки однакового діаметра заливали агаровий гель, до якого було додано реактив: 10 % розчин калію гідроксиду для виявлення фенольних сполук, що містяться у ФГПП, таким чином, щоб після охолодження утворився шар застиглого гелю товщиною 0,5-1 см.

Основні результати. Після застигання на ньому розміщували на рівній відстані один від одного циліндрики з нержавіючої сталі діаметром 8 мм і заливали розплавлений та охолоджений до 45°C верхній шар агарового гелю із внесеним у нього відповідним реактивом. Після застигання шару з нього виймали циліндрики і в лунки, що утворилися, вносили по 0,2 г дослідних зразків.

Чашки Петрі витримували в термостаті при 37°C. Діаметр зон забарвлення вимірювався через кожні 30 хв протягом 6 год, а потім через 24 год. Дані досліджень наведені у табл. 1.

Таблиця 1

Вивільнення фенольних сполук із гелю «Прополіс-АК»

Зразок	Час, год							
	0,5	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	6,0	24,0
Діаметр забарвлених зон, мм								
1	10,0±	15,0±	17,0±	20,0±	25,0±	25,0±	25,0±	25,0±
	0,4	0,6	0,3	0,6	0,3	0,5	0,4	0,5

Примітка. n = 6.

Висновки. Аналізуючи отримані результати вивчення динаміки вивільнення суми фенольних сполук зі зразків гелю «Прополіс-АК», можна

зробити висновок, що найбільш інтенсивне вивільнення відбувається протягом перших 3 годин досліду. Навколо лунок з дослідними зразками утворюються зони, забарвлені в жовто-коричневий колір унаслідок взаємодії фенольних сполук з калію гідроксидом. Тобто доведено, що вивільнення АФІ зі зразків гелю відбувається.

Список літератури

1. Сурько Е.М. Методические рекомендации по стандартизации парфюмерно косметических средств. 2009. — 35
2. Розробка та дослідження мазі з фенольним гідрофобним препаратом прополісу / С.О. Тихонова, Н.В. Хохленкова, Т.Г. Ярних, В.М. Чушенко // Вісник фармації. – 2000. – № 2 (22). – С. 26-26
3. Хохленкова Н.В., Лукієнко О.В., Ярних Т.Г. Розробка м'яких лікарських засобів на основі фенольного гідрофобного препарату прополісу // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю „Створення, виробництво, стандартизація, фармакоекономіка лікарських засобів та біологічно активних добавок”. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2004.– С. 228-230
4. Фенольний гідрофобний препарат прополісу (ФГПП) – РС № UA/4505/01, Наказ МОЗ України № 337 від 07.06.2011 р.
5. Технологія виготовлення екстемпоральних лікарських апіпрепаратів і їх застосування в фармації, медицині та косметології : метод. рек. / О.І. Тихонов, Р.І. Скрипник-Тихонов та ін.; за ред. О.І. Тихонова. – Х., 2016. – 75 с.
6. Значение осмотических свойств мазей при их использовании в медицинской практике / И. М. Перцев, Н. Н. Беркало, С. А. Гуторов, В. В. Постольник // Вісник фармації. – 2002. – № 2. – С. 7–10.
7. Биофармацевтические исследования мази «Протабент» на опытах «in vitro» / О. С. Шпичак, А. И. Тихонов, С. М. Мусоев, М. К. Одинаев // Вестник Таджикского национального университета. – Серия: Медицина – Фармация. – 2014. – № 1/2 (130). – С. 217-221.
8. Шпичак, О. С. Технологічні і біофармацевтичні аспекти розробки м'яких лікарських форм продуктів бджільництва на основі бентонітових глин /
9. О. С. Шпичак, С. М. Мусоев, О. І. Тихонов // Технологічні та біофармацевтичні аспекти створення лікарських препаратів різної направленості дії : матеріали I Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 7-8 листоп. 2014 р. – Х. : НФаУ, 2014. – С. 190-191.